



# MONITORUL OFICIAL

## AL

### ROMÂNIEI

Anul XIV — Nr. 610

PARTEA I  
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 16 august 2002

#### SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina	
<b>DECRETE</b>				
733.	— Decret privind recunoașterea în funcție a unui cleric.....	1		
<b>ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE</b>				
166.	— Ordin al ministrului industriei și resurselor privind aprobarea Normei de metrologie legală CEE „NML CEE — 79/830 Contoare de apă caldă“.....	2-6		
337.	— Ordin al ministrului agriculturii, alimentației și pădurilor privind constituirea Comisiei de lucru pentru introducerea sistemului de plată a porcilor în corelație cu calitatea carcaselor și în conformitate cu legislația Uniunii Europene.....	6-7		
347.	— Ordin al ministrului agriculturii, alimentației și pădurilor privind modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii, alimentației și			
			pădurilor nr. 111/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 29/2000 privind sprijinul acordat producătorilor de lapte, cu modificările ulterioare.....	7-11
		352.	— Ordin al ministrului agriculturii, alimentației și pădurilor pentru modificarea Ordinului ministrului agriculturii, alimentației și pădurilor nr. 136/2002 privind constituirea Comisiei de licențiere a depozitelor de cereale și semințe oleaginoase și înființarea serviciului tehnic de specialitate în domeniu.....	11-12
<b>ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI</b>				
		10.	— Norme privind instrumentele financiare derivate .....	12-15
		11.	— Norme pentru completarea Normelor Băncii Naționale a României nr. 8/1999 privind limitarea riscului de credit al băncilor.....	15-16

## DECRETE

### PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

#### DECRET

#### privind recunoașterea în funcție a unui cleric

În temeiul prevederilor art. 29 alin. (3) și ale art. 99 alin. (1) din Constituția României, precum și ale art. 21 alin. 1 din Decretul nr. 177/1948 pentru regimul general al cultelor religioase, modificat prin Decretul nr. 150/1974, având în vedere propunerea Guvernului, potrivit Hotărârii nr. 814/2002,

**Președintele României** d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Preacuviosul arhimandrit dr. Ciprian (Cezar Spiridon), având titlatura „Câmpineanul“, se recunoaște în funcția de episcop-vicar patriarhal.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI  
**ION ILIESCU**

București, 9 august 2002.  
Nr. 733.

# ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL INDUSTRIEI ȘI RESURSELOR

## ORDIN

### privind aprobarea Normei de metrologie legală CEE „NML CEE – 79/830 Contoare de apă caldă“

Ministrul industriei și resurselor,  
având în vedere prevederile art. 26 din Hotărârea Guvernului nr. 1.055/2001 privind condițiile de introducere pe piață a mijloacelor de măsurare,  
în baza art. 3 alin. (1) lit. c) din Hotărârea Guvernului nr. 193/2002 privind organizarea și funcționarea Biroului Român de Metrologie Legală,  
în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 19/2001 privind organizarea și funcționarea Ministerului Industriei și Resurselor,  
cu modificările ulterioare,  
emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Norma de metrologie legală CEE „NML CEE – 79/830 Contoare de apă caldă“, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, și va intra în vigoare la data de 5 noiembrie 2002.

Ministrul industriei și resurselor,  
**Dan Ioan Popescu**

București, 20 mai 2002.  
Nr. 166.

### NORMA DE METROLOGIE LEGALĂ CEE „NML CEE – 79/830 Contoare de apă caldă“

*ANEXĂ*

Art. 1. — Prezenta normă de metrologie legală CEE se aplică în cazul contoarelor de apă caldă.

Art. 2. — Contoarele de apă caldă instalate în sistemele de transfer al energiei termice, precum și contoarele de apă caldă echipate cu dispozitive electronice nu fac obiectul prezentei norme de metrologie legală CEE.

Art. 3. — Se admite aplicarea marcajelor CEE pe contoarele de apă caldă care îndeplinesc prevederile prezentei norme de metrologie legală CEE.

Art. 4. — Contoarele de apă caldă se supun controlului metrologic prin aprobare de model CEE și verificare inițială CEE, în conformitate cu prevederile pct. 1.2 din anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 1.055/2001 privind condițiile

de introducere pe piață a mijloacelor de măsurare și în condițiile stabilite în prezenta normă de metrologie legală CEE.

Art. 5. — Introducerea pe piață și/sau punerea în funcțiune a contoarelor de apă caldă nu poate fi împiedicată, interzisă sau restricționată dacă acestea poartă marcajele CEE pentru aprobare de model și verificare inițială, prevăzute la pct. 3.2 din anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 1.055/2001 și aplicate conform prevederilor prezentei norme de metrologie legală CEE, sau dacă sunt fabricate într-un stat membru al Uniunii Europene și poartă marcajele CEE corespunzătoare.

Art. 6. — Anexa face parte integrantă din prezenta normă de metrologie legală CEE.

*ANEXĂ*

*la norma de metrologie legală CEE*

#### 1. TERMINOLOGIE

##### 1.1. Contoarele de apă caldă

1.1.1. Contoarele de apă caldă sunt mijloace de măsurare utilizate pentru determinarea continuă a volumului apei calde care trece prin interiorul lor și care conțin un dispozitiv de măsurare conectat la un dispozitiv indicator. În sensul prezentei norme de metrologie legală CEE, apa este considerată caldă dacă temperatura sa este cuprinsă între 30°C și 90°C.

1.1.2. Contoarele de apă caldă sunt bazate pe un principiu de funcționare mecanic, care implică utilizarea camberelor volumetrice cu pereți mobili sau acțiunea vitezei apei asupra unei părți mobile, cum ar fi o turbină, un rotor.

##### 1.2. Debitul

Debitul este volumul de apă care trece prin contor în unitatea de timp.

##### 1.3. Volumul livrat

Volumul livrat este volumul total al apei care a trecut prin contor într-un timp dat.

##### 1.4. Debitul maxim ( $Q_{max}$ )

Debitul maxim,  $Q_{max}$ , este cel mai mare debit la care contorul poate funcționa o perioadă limitată fără să se deterioreze și fără depășirea erorilor tolerate și a valorilor maxime admise pentru pierderea de presiune, prevăzute la pct. 2.1, respectiv 3.4.

##### 1.5. Debitul nominal ( $Q_n$ )

Debitul nominal,  $Q_n$ , este egal cu jumătatea debitului maxim,  $Q_{max}$ . Acesta este exprimat în metri cubi pe oră și este utilizat pentru a desemna contorul de apă caldă.

Contorul de apă caldă trebuie să poată funcționa în utilizare normală, la debitul nominal,  $Q_n$ , în condiții de operare

continuă și intermitentă, fără depășirea erorilor tolerate, prevăzute la pct. 2.1.

#### 1.6. Debitul minim ( $Q_{\min}$ )

Debitul minim,  $Q_{\min}$ , este debitul la care contorul de apă caldă nu trebuie să depășească erorile tolerate prevăzute la pct. 2.1. Acesta este stabilit în funcție de  $Q_n$ .

#### 1.7. Intervalul de debit

Intervalul de debit al contorului de apă caldă este delimitat de debitele maxim și minim,  $Q_{\max}$  și  $Q_{\min}$ . Intervalul de debit al contorului de apă caldă este împărțit în două zone, numite *zona superioară* și *zona inferioară*, cu erori tolerate diferite.

#### 1.8. Debitul de tranziție ( $Q_t$ )

Debitul de tranziție,  $Q_t$ , este debitul care împarte intervalul de debit în zona superioară și zona inferioară și la care variația erorilor tolerate prevăzute la pct. 2.1 este discontinuă.

#### 1.9. Eroarea tolerată

Eroarea tolerată este limita erorii admise de prezenta normă de metrologie legală CEE pentru aprobarea de model CEE și pentru verificarea inițială CEE a contoarelor de apă caldă.

#### 1.10. Pierderea de presiune

Pierderea de presiune reprezintă diferența de presiune cauzată de prezența contorului de apă caldă în circuit.

### 2. CARACTERISTICI METROLOGICE

#### 2.1. Erorile tolerate

Eroarea tolerată în zona inferioară este  $\pm 5\%$ , de la  $Q_{\min}$  inclusiv la  $Q_t$  exclusiv.

Eroarea tolerată în zona superioară este  $\pm 2\%$ , de la  $Q_t$  inclusiv la  $Q_{\max}$  inclusiv.

#### 2.2. Clasele metrologice

Contoarele de apă caldă sunt împărțite, în funcție de valorile debitelor  $Q_{\min}$  și  $Q_t$  definite mai sus, în 4 clase metrologice, conform tabelului următor:

Clasa metrologică	$Q_n$	
	<15 m <sup>3</sup> /h	≥ 15 m <sup>3</sup> /h
Clasa A		
$Q_{\min}$	0,04 $Q_n$	0,08 $Q_n$
$Q_t$	0,10 $Q_n$	0,20 $Q_n$
Clasa B		
$Q_{\min}$	0,02 $Q_n$	0,04 $Q_n$
$Q_t$	0,08 $Q_n$	0,15 $Q_n$
Clasa C		
$Q_{\min}$	0,01 $Q_n$	0,02 $Q_n$
$Q_t$	0,06 $Q_n$	0,1 $Q_n$
Clasa D		
$Q_{\min}$	0,01 $Q_n$	
$Q_t$	0,015 $Q_n$	

### 3. CARACTERISTICI TEHNICE

#### 3.1. Construcția. Prevederi generale

Contoarele de apă caldă trebuie să fie construite astfel încât:

a) să asigure o funcționare îndelungată și mijloace de evidențiere a accesului neautorizat;

b) să fie conforme cu prevederile prezentei norme de metrologie legală CEE, în condiții normale de utilizare.

În situația în care contoarele de apă caldă sunt supuse inversării accidentale a sensului de curgere, acestea trebuie să reziste fără deteriorarea sau schimbarea proprietăților lor metrologice și, în același timp, trebuie să înregistreze această curgere în sens invers.

#### 3.2. Materialele

Contoarele de apă caldă trebuie să fie realizate din materiale cu rezistență și stabilitate adecvate pentru destinația lor de utilizare. Acestea trebuie construite din materiale rezistente la coroziune internă și externă normală și, dacă este necesar, trebuie protejate prin tratarea corespunzătoare a suprafeței acestora. Variațiile temperaturii apei în intervalul de temperatură 0°C—110°C nu trebuie să afecteze materialele utilizate în construcția contorului de apă caldă.

#### 3.3. Etanșeitatea. Rezistența la presiune și temperatură

Contorul de apă caldă trebuie să reziste la temperatura de 90°C și la presiunea pentru care este proiectat, denumită presiune maximă de lucru, fără defecte în funcționare, scurgeri, infiltrații prin pereți sau deformări permanente. Valoarea minimă a acestei presiuni este de 10 bari.

#### 3.4. Pierderea de presiune

Pierderea de presiune prin contorul de apă caldă este determinată la încercările de aprobare de model CEE și nu trebuie să depășească 0,25 bari la debitul nominal și 1 bar la debitul maxim.

Contoarele sunt clasificate în 4 grupe, conform următoarelor valori maxime ale pierderii de presiune: 1; 0,6; 0,3 și 0,1 bar. Această valoare este indicată în certificatul de aprobare de model CEE.

#### 3.5. Dispozitivul indicator

Dispozitivul indicator trebuie să permită, prin simpla juxtapunere a diferitelor elemente constitutive, citirea sigură, ușoară și neambiguă a volumului de apă măsurat, exprimat în metri cubi.

Volumul este indicat prin una dintre următoarele variante:

a) poziția unuia sau mai multor ace indicatoare pe o scară circulară;

b) afișarea unui rând de cifre consecutive situate în linie în una sau mai multe ferestre;

c) o combinație a sistemelor prevăzute la lit. a) și b).

Metrul cub și multiplii săi sunt indicați în culoarea neagră, iar submultiplii acestuia în culoarea roșie.

Înălțimea reală sau aparentă a cifrelor nu trebuie să fie mai mică de 4 mm.

Pe indicatoarele digitale ale dispozitivului indicator, prevăzute la lit. b) și c), deplasarea vizibilă a tuturor cifrelor trebuie efectuată de jos în sus, în sensul creșterii valorilor indicate. Avansarea unei cifre a unei decade trebuie să se termine în timp ce decada de valoare mai mică imediat următoare se schimbă de la 9 la 0; rola care arată cifrele cel mai puțin semnificative se poate deplasa continuu în cazul prevăzut la lit. c). Numărul de metri cubi trebuie să fie indicat clar.

Acele indicatoare ale dispozitivelor indicator, prevăzute la lit. a) și c), trebuie să se rotească în sensul acelor de ceasornic la creșterea valorii indicate. Valoarea în metri cubi pentru fiecare diviziune a scării trebuie să fie exprimată sub forma 10<sup>n</sup>, unde n este un număr întreg pozitiv, negativ sau zero, stabilindu-se astfel un sistem de decade consecutive. Fiecare parte a scării gradate trebuie să aibă inscripționat un factor de multiplicare (x 1000- x 100- x 10- x 1- x 0,1- x 0,01- x 0,001).

În cazurile indicatoarelor cu cadran și digitale ale dispozitivului indicator:

a) simbolul unității m<sup>3</sup> trebuie să fie inscripționat pe cadran sau în imediata vecinătate a indicatorului digital;

b) elementul indicator cu cea mai rapidă mișcare continuă reprezintă elementul de control, iar valoarea diviziunii

scării elementului de control reprezintă valoarea diviziunii scării de verificare. Acest element de control poate să fie permanent sau poate să fie montat temporar prin adăugarea unor piese detaşabile. Aceste piese nu trebuie să aibă influenţe semnificative asupra proprietăţilor metrologice ale contorului de apă caldă.

Lungimea diviziunii scării de verificare nu trebuie să fie mai mică de 1 mm şi mai mare de 5 mm.

Scara de verificare trebuie să fie alcătuită din:

a) linii de aceeaşi grosime şi lungimi diferite, grosimea liniilor nedepăşind un sfert din distanţa dintre axele a două linii consecutive; sau

b) benzi contrastante de lăţime constantă, egale cu lungimea diviziunii scării de verificare.

### 3.6. Numărul de cifre al scării de verificare şi valoarea diviziunii acesteia

Dispozitivul indicator trebuie să poată înregistra un volum, exprimat în metri cubi, corespunzător a cel puţin 1.999 de ore de funcţionare la debitul nominal, fără revenire la zero.

Valoarea diviziunii scării de verificare trebuie să fie de forma  $1 \times 10^n$ ,  $2 \times 10^n$  sau  $5 \times 10^n$ . În timpul verificării valoarea diviziunii scării de verificare trebuie să fie astfel încât eroarea de măsurare cauzată de citirea contorului de apă caldă să nu depăşească 0,5% din volumul măsurat (admiţând o eroare de citire mai mică decât jumătate din valoarea celei mai mici diviziuni a scării de verificare), iar durata încercării la debitul minim să nu depăşească 1 1/2 ore.

Un dispozitiv suplimentar (stea, disc cu marcaje de referinţă) poate fi ataşat pentru a evidenţia mişcarea dispozitivului de măsurare înainte ca aceasta să devină clar vizibilă pe indicator.

### 3.7. Dispozitivul de reglare

Contoarele de apă caldă pot fi echipate cu un dispozitiv de reglare care permite modificarea relaţiei dintre volumul indicat şi valoarea adevărată a volumului trecut prin contorul de apă caldă. Acest dispozitiv este obligatoriu pentru contoarele de apă caldă care utilizează acţiunea vitezei apei asupra rotaţiei unei părţi mobile.

### 3.8. Dispozitivul de accelerare

Este interzisă utilizarea unui dispozitiv de accelerare pentru creşterea vitezei apei sub  $Q_{\min}$ .

### 3.9. Dispozitivele suplimentare

Contorul de apă caldă poate include un dispozitiv generator de impulsuri care nu trebuie să schimbe caracteristicile sale metrologice.

Certificatul de aprobare de model CEE poate să prevadă, dacă este necesar, ataşarea unor dispozitive suplimentare fixe sau detaşabile pentru a permite verificarea automată a contorului de apă caldă.

## 4. MARCAJE ŞI INSCRIPȚII

### 4.1. Inscripții de identificare

Este obligatoriu pentru toate contoarele de apă caldă să prezinte clar şi lizibil, separat sau grupat, pe carcasa contorului de apă caldă, pe cadranul indicatorului sau pe plăcuţa de identificare următoarele informaţii:

a) denumirea sau numele comercial al producătorului sau marca sa comercială;

b) clasa metrologică şi debitul nominal  $Q_n$  exprimat în metri cubi pe oră;

c) anul fabricaţiei şi numărul de serie;

d) una sau două săgeţi care să indice sensul curgerii;

e) simbolul aprobării de model CEE;

f) presiunea maximă de lucru în bari dacă aceasta poate depăşi 10 bari;

g) litera V sau H în situaţiile în care contorul poate funcţiona corect numai în poziţie verticală (V) sau orizontală (H).

### 4.2. Aplicarea marcajelor de verificare CEE

Aplicarea marcajelor de verificare CEE se face pe carcasa contorului de apă caldă, care este vizibilă fără demontare.

### 4.3. Sigilarea

Contoarele de apă caldă trebuie să includă dispozitive de protecţie care pot fi sigilate astfel încât atât înainte, cât şi după instalarea corectă a contoarelor de apă caldă să nu fie posibilă demontarea sau modificarea acestora sau a dispozitivului lor de reglare, fără deteriorarea dispozitivului de protecţie.

## 5. APROBAREA DE MODEL CEE

### 5.1. Procedura

Procedurii de aprobare de model CEE îi sunt aplicabile prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1.055/2001 privind condiţiile de introducere pe piaţă a mijloacelor de măsurare.

### 5.2. Încercările de model

Atunci când din analiza dosarului s-a constatat că modelul este conform cu cerinţele prezentei norme de metrologie legală CEE, încercările de laborator vor fi executate pe un număr de contoare de apă caldă, respectându-se următoarele condiţii:

#### 5.2.1. Numărul de contoare de apă caldă care trebuie încercate

Numărul de contoare de apă caldă care trebuie prezentate de producător pentru încercările de model este dat în tabelul următor:

Debitul nominal, $Q_n$ ( $m^3/h$ )	Numărul de contoare de apă caldă
$Q_n < 1,5$	10
$1,5 \leq Q_n < 15$	3
$Q_n \geq 15$	2

În funcţie de evoluţia încercărilor laboratorului poate decide:

a) să nu realizeze încercarea pe toate contoarele de apă caldă prezentate;

b) să solicite producătorului contoare de apă caldă suplimentare pentru a continua încercările.

#### 5.2.2. Presiunea

Pentru încercările de model prevăzute la pct. 5.2.4 presiunea la ieşirea din contorul de apă caldă trebuie să fie astfel încât să poată preveni cavitaţia.

#### 5.2.3. Echipamentul de încercare

Contoarele de apă caldă trebuie să fie încercate individual, astfel încât să se evidenţieze caracteristicile individuale ale acestora.

Laboratorul de metrologie care efectuează încercările trebuie să asigure o eroare relativă tolerată la măsurarea volumului de  $\pm 0,3\%$ , incluzând toate sursele de erori ale instalaţiei aprobate de Biroul Român de Metrologie Legală.

Eroarea tolerată este de  $\pm 5\%$  la măsurarea presiunii şi de  $\pm 2,5\%$  la măsurarea pierderii de presiune.

În timpul încercărilor variaţia relativă a debitelor nu trebuie să depăşească 2,5% între  $Q_{\min}$  şi  $Q_t$  şi 5% între  $Q_t$  şi  $Q_{\max}$ .

Eroarea tolerată la măsurarea temperaturii este de 1°C.

Echipamentul de încercare a contoarelor de apă caldă trebuie să fie aprobat de Biroul Român de Metrologie Legală.

### 5.2.4. Încercări

#### 5.2.4.1. Procedura de încercare

Încercările cuprind operațiile executate în următoarea ordine:

1. încercarea de rezistență la presiune;
2. determinarea curbilor de erori în funcție de debit și evaluarea efectului presiunii și temperaturii, în condiții de instalare normale pentru acest tip de contor de apă caldă (secțiuni de conductă dreaptă în amonte și în aval de contor, strangulări, obstacole) specificate de producător;
3. determinarea pierderii de presiune;
4. încercarea la uzură accelerată;
5. încercarea de rezistență la șoc termic pentru contoarele de apă caldă cu debitul nominal  $Q_n$  mai mic de 10 m<sup>3</sup>/h.

#### 5.2.4.2. Descrierea încercărilor

Încercarea de rezistență la presiune se realizează la o temperatură de  $(85 \pm 5)^\circ\text{C}$  și constă din două etape:

- a) contorul de apă caldă trebuie să suporte, fără scurgeri sau infiltrări prin pereți, o presiune de 1,6 ori presiunea maximă de lucru, aplicată timp de 15 minute;
- b) contorul de apă caldă trebuie să suporte, fără deteriorare sau blocare, o presiune de două ori presiunea maximă de lucru, aplicată timp de 1 minut.

Rezultatele încercărilor 2 și 3 prevăzute la pct. 5.2.4.1 trebuie să prevadă un număr de puncte care să permită trasarea curbilor pe întregul interval de debit.

Încercarea la uzură accelerată trebuie să fie executată astfel:

Debitul nominal $Q_n$ (m <sup>3</sup> /h)	Debitul de încercare și temperatura	Tipul de încercare	Numărul de întreruperi	Durata pauzelor (secunde)	Perioada de funcționare la debitul de încercare	Durata de funcționare – oprire (secunde)
$Q_n \leq 10$	$Q_n$ și $(50 \pm 5)^\circ\text{C}$	discontinuuă	100.000	15	15 secunde	0,15 ( $Q_n$ ) cu un minim de 1 secundă*)
$Q_n > 10$	$Q_{\max}$ și $(85 \pm 5)^\circ\text{C}$	continuuă			100 h	
	$Q_n$ și $(50 \pm 5)^\circ\text{C}$	continuuă			500 h	
	$Q_{\max}$ și $(85 \pm 5)^\circ\text{C}$	continuuă			200 h	

\*) ( $Q_n$ ) este un număr egal cu valoarea lui  $Q_n$  exprimat în m<sup>3</sup>/h.

Înainte de prima încercare și după fiecare serie de încercări trebuie să fie determinate erorile de măsurare, în aceleași condiții, cel puțin pentru următoarele debite:

$Q_{\min}$ ,  $Q_t$ ,  $0,3 Q_n$ ,  $0,5 Q_n$ ,  $1 Q_n$ ,  $2 Q_n$ .

La fiecare încercare volumul de apă care trece prin contorul de apă caldă trebuie să fie suficient pentru a roti indicator sau tamburul scării de verificare cu una sau mai multe rotații complete și să elimine efectele distorsiunilor ciclice.

Încercarea de rezistență la șocuri termice cuprinde 25 de cicluri care trebuie să se realizeze după cum urmează:

Temperatura apei	Debitul	Durata
$(85 \pm 5)^\circ\text{C}$	$Q_{\max}$	8 min.
—	0	1÷2 min.
Apă rece	$Q_{\max}$	8 min.
—	0	1÷2 min.

### 5.2.5. Condiții pentru aprobarea de model CEE

Modelul de contor de apă caldă va fi aprobat dacă sunt întrunite următoarele condiții:

a) îndeplinește prevederile administrative, tehnice și metrologice din norma de metrologie legală și din anexa la aceasta;

b) rezultatele încercărilor 1, 2 și 3 prevăzute la pct. 5.2.4.1 demonstrează conformitatea contorului de apă caldă cu cerințele prevăzute la pct. 2 și 3 din prezenta anexă, în ceea ce privește caracteristicile metrologice și tehnice;

c) după fiecare încercare de uzură accelerată și după încercarea de rezistență la șoc termic variația curbei erorilor nu trebuie să depășească 1,5% între  $Q_t$  și  $Q_{\max}$  și 3% între  $Q_{\min}$  și  $Q_t$ .

### 5.3. Certificatul de aprobare de model CEE

Certificatul de aprobare de model CEE poate să prevadă posibilitatea ca încercarea de exactitate, la verificarea inițială CEE, să fie efectuată cu apă rece.

Această posibilitate este permisă numai în cazul în care în timpul încercărilor pentru aprobarea de model CEE a

fost efectuat un studiu al regulilor de echivalență apă caldă/apă rece, care a stabilit că un contor care corespunde la încercarea de exactitate cu apă rece se încadrează în limita erorilor tolerate prevăzute la pct. 2.1.

În acest caz certificatul de aprobare de model CEE trebuie să conțină o descriere a acestei încercări și condiționările aferente, în special acelea care se referă la erorile tolerate și debitele de încercare.

### 6. VERIFICAREA ÎNIIĂLĂ CEE

Procedurile de verificare inițială CEE îi sunt aplicabile prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1.055/2001 privind condițiile de introducere pe piață a mijloacelor de măsurare.

#### 6.1. Metodele de verificare

Verificarea inițială CEE se execută pe o instalație aprobată de Biroul Român de Metrologie Legală. Echipamentul și condițiile de încercare trebuie să fie astfel încât verificarea să poată fi executată în condiții de siguranță. Prevederile pct. 5.2.3 trebuie să fie îndeplinite, cu excepția celor privind temperatura apei, acolo unde încercările sunt efectuate cu apă rece, în conformitate cu prevederile care pot fi stabilite în certificatul de aprobare de model CEE. Contoarele pot fi încercate și în serie, dacă este necesar. Dacă este folosită această metodă, presiunea la ieșire din ultimul contor de apă caldă trebuie să fie suficientă pentru a preveni cavitația și pot fi impuse măsuri speciale pentru a preveni interferența între contoarele de apă caldă.

Instalația aprobată de Biroul Român de Metrologie Legală poate include dispozitive automate, robinete de derivație, reductoare de debit, iar circuitele de încercare dintre contoarele de apă caldă supuse verificării și vasele de măsură trebuie să fie etanșe și să fie posibilă verificarea în orice moment a pierderii de presiune.

Se poate utiliza orice tip de circuit de alimentare, iar în cazul existenței unor circuite de încercare utilizate în paralel nu trebuie să existe interferențe care să contravină prevederilor pct. 5.2.3.

Dacă vasul de măsură are mai multe compartimente, pereții de separare trebuie să fie suficient de rigizi pentru a nu se modifica volumul compartimentelor cu mai mult de 0,2% atunci când compartimentele alăturate sunt complet goale.

#### 6.2. Procedura de verificare

Contoarele trebuie să fie conforme cu un model aprobat. Verificarea inițială CEE cuprinde încercările de etanșeitate la presiune și încercările de exactitate.

##### 6.2.1. Încercarea de etanșeitate la presiune

Încercarea de etanșeitate la presiune poate fi efectuată cu apă rece. Aceasta trebuie executată timp de 1 minut la o presiune de 1,6 ori presiunea maximă de lucru. În timpul încercării nu trebuie să apară scurgeri sau infiltrări prin pereții contorului de apă caldă.

##### 6.2.2. Încercarea de exactitate

###### 6.2.2.1. Încercarea de exactitate cu apă caldă

Încercarea de exactitate este efectuată cu apă caldă la temperatura de  $(50 \pm 5)^\circ\text{C}$ , la cel puțin 3 debite:

a) între  $0,9 Q_{\max}$  și  $Q_{\max}$ ;

b) între  $Q_t$  și  $1,1 Q_t$ ;

c) între  $Q_{\min}$  și  $1,1 Q_{\min}$ .

În timpul acestei încercări contorul de apă caldă trebuie să se încadreze în erorile tolerate, prevăzute la pct. 2.1.

În cazul în care toate erorile determinate sunt de același semn, contorul trebuie să fie reglat astfel încât nici o eroare să nu depășească jumătate din eroarea tolerată.

###### 6.2.2.2. Încercarea de exactitate cu apă rece

În cazul în care certificatul de aprobare de model CEE prevede acest lucru, încercarea de exactitate poate fi efectuată cu apă rece. În acest caz încercarea este efectuată în conformitate cu procedurile stabilite în certificatul de aprobare de model CEE.

MINISTERUL AGRICULTURII, ALIMENTAȚIEI ȘI PĂDURILOR

## O R D I N

### privind constituirea Comisiei de lucru pentru introducerea sistemului de plată a porcilor în corelație cu calitatea carcaselor și în conformitate cu legislația Uniunii Europene

Ministrul agriculturii, alimentației și pădurilor,  
văzând Nota nr. 132.193 din 18 iulie 2002 a Direcției generale de elaborare și armonizare a politicilor, strategiilor și programelor,  
în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 362/2002 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor,  
emite următorul ordin:

Art. 1. — Se constituie Comisia de lucru pentru introducerea sistemului de plată a porcilor în corelație cu calitatea carcaselor și în conformitate cu legislația Uniunii Europene, denumită în continuare *Comisia de lucru*, formată din specialiști reprezentanți ai direcțiilor de specialitate din cadrul Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor, ai asociațiilor profesionale, institutelor de cercetare și societăților comerciale de profil, în componența nominală prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — (1) Comisia de lucru își va desfășura activitatea sub directa coordonare a Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor.

(2) Comisia de lucru are următoarele atribuții principale:

a) elaborarea, analizarea și supunerea spre aprobare a reglementărilor pentru introducerea și aplicarea sistemului

de plată a porcilor în corelație cu calitatea carcaselor și în conformitate cu legislația Uniunii Europene;

b) inițierea și supravegherea de experimente și testări necesare în vederea introducerii sistemului sus-menționat;

c) analiza rezultatelor testărilor și stabilirea nivelului de referință pentru elaborarea grilei de prețuri.

Art. 3. — Direcția generală de elaborare și armonizare a politicilor, strategiilor și programelor și Direcția generală de implementare, reglementare și de management al resurselor biotehnologice vor aduce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 4. — Prezentul ordin va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul agriculturii, alimentației și pădurilor,

**Petre Daea,**  
secretar de stat

București, 29 iulie 2002.  
Nr. 337.

ANEXĂ

#### C O M P O N E N Ț A

### Comisiei de lucru pentru introducerea sistemului de plată a porcilor în corelație cu calitatea carcaselor și în conformitate cu legislația Uniunii Europene

Specificație numele și prenumele	Locul de muncă
Președinte:	
1. Neață Gheorghe	Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor — Direcția generală de elaborare și armonizare a politicilor, strategiilor și programelor
Secretar:	
2. Neagu Monica Mariana	Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor — Direcția generală de elaborare și armonizare a politicilor, strategiilor și programelor
Membri:	
3. Apostol Ion	Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor
4. Dincă Gabriela	Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor — Direcția generală de implementare, reglementare și de management al resurselor biotehnologice
5. Vișan Mihai Iulian	Asociația Română a Cărnii
6. Stanca Tudor	Patronatul Cărnii de porc din România

Specificație numele și prenumele	Locul de muncă
7. Pușcaș Mihail Petru	Societatea Crescătorilor de Animale din Transilvania, Sibiu
8. Ernst Harms	Societatea Crescătorilor de Animale din Transilvania, Sibiu
9. Zeneci Nicolae	Societatea Comercială „Romsuintest Periș” — S.A.
10. Bordeanu Rodica	Agenția Națională de Consultanță Agricolă
11. Oprîșor Saviana	Societatea Comercială „Metro” — S.R.L. București
12. Panta Gheorghe	Societatea Comercială „Scandia Română” — S.A. Sibiu
13. Antoci Ioan	Societatea Comercială „Suinprod Roman” — S.A.
14. Pura Grigore	Societatea Comercială „Agroflip” — S.R.L. Bontida
15. Bălan Ioana	Societatea Comercială „Comtim” — S.A. Timișoara

MINISTERUL AGRICULTURII, ALIMENTAȚIEI ȘI PĂDURILOR

## O R D I N

### **privind modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii, alimentației și pădurilor nr. 111/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 29/2000 privind sprijinul acordat producătorilor de lapte, cu modificările ulterioare**

Ministrul agriculturii, alimentației și pădurilor,

având în vedere prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 29/2000 privind sprijinul acordat producătorilor de lapte, aprobată și modificată prin Legea nr. 42/2001, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 362/2002 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor,

emite următorul ordin:

**Art. I.** — Normele metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 29/2000 privind sprijinul acordat producătorilor de lapte, cu modificările ulterioare, aprobate prin Ordinul ministrului agriculturii, alimentației și pădurilor nr. 111/2002, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 184 din 18 martie 2002, se modifică și se completează după cum urmează:

**1. Articolul 2 va avea următorul cuprins:**

„Art. 2. — (1) Se acordă stimulente în valoare de 1.400 lei pentru fiecare litru de lapte livrat pentru prelucrare la agenți economici specializați în procesare, cu licență de fabricație, respectiv de 1.800 lei pe litru pentru laptele preluat de la furnizorii situați în zona montană, al cărui conținut întrunește condițiile STAS 2418—61, care se recalculează la 3,5% unități de grăsime și se preia la minimum 1,027 unități de densitate.

(2) În perioada de iarnă se adaugă un spor de 20% la stimulentele acordate pentru fiecare litru de lapte livrat în condițiile menționate la alin. (1).

(3) Sporul de 20%, aferent perioadei de iarnă, se acordă pentru fiecare litru de lapte livrat de la 1 octombrie

la 30 aprilie, astfel cum a fost prevăzut și în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 29/2000.”

**2. Articolul 3 va avea următorul cuprins:**

„Art. 3. — *Producătorii de lapte* sunt crescătorii de animale care dețin vaci și/sau bivolițe, persoane fizice sau juridice, care produc și livrează lapte pentru prelucrare, în condițiile prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2002 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 29/2000 privind sprijinul acordat producătorilor de lapte, aprobată cu modificări prin Legea nr. 442/2002.”

**3. La articolul 12 se introduce alineatul (2) cu următorul cuprins:**

„(2) În perioada de iarnă, la stimulentele prevăzute la alin. (1) se adaugă un spor de 20% pentru fiecare litru de lapte livrat în condițiile menționate la art. 2 alin. (1).”

**4. Anexele nr. 1, 2, 3 și 4 se înlocuiesc cu anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.**

**Art. II.** — Prezentul ordin va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul agriculturii, alimentației și pădurilor,

**Petre Daea,**  
secretar de stat

ANEXĂ  
ANEXA Nr. 1  
la normele metodologice

Denumirea agentului economic .....

Sediul .....  
(orașul, comuna, satul)

Codul fiscal .....

Nr. de înregistrare  
în registrul comerțului .....

Contul nr. ....

Banca .....

la data de .....

Direcția generală pentru agricultură  
și industrie alimentară .....

Verificat și aprobat,

pentru suma de ..... lei  
la data de .....

*Director general,*  
.....

*Contabil-șef,*  
.....

### C E R E R E

**privind încasarea stimulentei pentru laptele materie primă livrat,  
conform Normelor metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului  
nr. 29/2000, cu modificările ulterioare**

Nr. crt.	Denumirea agentului economic care a preluat laptele în perioada .....	Cantitatea de lapte			Valoarea stimulentei de încasat de la bugetul de stat	
		totală livrată la minimum 1,027 unități de densitate — litri —	din care: cantitatea care îndeplinește condițiile STAS 2418—61 — litri —	din care: recalculată la echivalent 3,5% UG — litri —	pe litrul de lapte (1.400—1.800*) lei) [1.680—2.160*) lei]**)	totală pentru cantitatea aprobată
0	1	2	3	4	5	6 = 4 x 5
1.						
2.						
3.						
	<b>TOTAL GENERAL:</b>					

\*) Valoarea stimulentei pentru laptele preluat din zona montană.

\*\*\*) Valoarea stimulentei pentru perioada de iarnă (1 octombrie—30 aprilie).

Declarăm pe propria răspundere, sub sancțiunea legii, că până în prezent nu am încasat stimulente de la bugetul de stat pentru aceste cantități, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 29/2000, aprobată prin Legea nr. 42/2001, modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 174/2000, aprobată prin Legea nr. 385/2001, respectiv Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2002, aprobată prin Legea nr. 442/2002, și am luat cunoștință de faptul că, dacă în urma verificărilor efectuate de organele abilitate, datele din prezenta cerere nu corespund cu realitatea, aceasta constituie contravenție care se sancționează cu amendă de la 600.000 lei la 1.200.000 lei și atrage restituirea stimulentei încasate nejustificat de la bugetul de stat.

*Manager (Director general),*  
.....  
(numele și prenumele)

*Director economic (Contabil-șef),*  
.....  
(numele și prenumele)



*ANEXA Nr. 2*  
*la normele metodologice*

Denumirea agentului economic .....

Sediul .....  
(oraşul, comuna, satul)

Codul fiscal .....

Nr. de înregistrare  
în registrul comerţului .....

Contul nr. ....

Banca .....

la data de .....

Direcţia generală pentru agricultură  
şi industrie alimentară .....

Verificat şi aprobat,

pentru suma de ..... lei  
la data de .....

*Director general,*  
.....

*Contabil-şef,*  
.....

### C E R E R E

**privind încasarea stimulentei pentru laptele materie primă livrat,  
conform Normelor metodologice de aplicare a Ordonanţei de urgenţă a Guvernului  
nr. 29/2000, cu modificările ulterioare**

Nr. crt.	Denumirea fermei sau exploataţiei care a livrat laptele secţiilor de procesare în perioada .....	Cantitatea de lapte			Valoarea stimulentei de încasat de la bugetul de stat				
		totală livrată la minimum 1,027 unităţi de densitate – litri –	din care:		pe litrul de lapte (1.400—1.800*) lei) [1.680—2.160*) lei]**)	totală pentru cantitatea aprobată			
0	1	2	cantitatea care îndeplineşte condiţiile STAS 2418—61 – litri –	din care: recalculată la echivalent 3,5% UG – litri –			3	4	5
1.									
2.									
3.									
.									
.									
.									
	<b>TOTAL GENERAL:</b>								

\*) Valoarea stimulentei pentru laptele preluat din zona montană.

\*\*\*) Valoarea stimulentei pentru perioada de iarnă (1 octombrie—30 aprilie).

Declarăm pe propria răspundere, sub sancţiunea legii, că până în prezent nu am încasat stimulente de la bugetul de stat pentru aceste cantităţi, conform Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 29/2000, aprobată prin Legea nr. 42/2001, modificată prin Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 174/2000, aprobată prin Legea nr. 385/2001, respectiv Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 18/2002, aprobată prin Legea nr. 442/2002, şi am luat cunoştinţă de faptul că, dacă în urma verificărilor efectuate de organele abilitate, datele din prezenta cerere nu corespund cu realitatea, aceasta constituie contravenţie care se sancţionează cu amendă de la 600.000 lei la 1.200.000 lei şi atrage restituirea stimulentei încasate nejustificat de la bugetul de stat.

*Manager (Director general),*

.....

(numele şi prenumele)

*Director economic (Contabil-şef),*

.....

(numele şi prenumele)





## COMISIA

## de licențiere a depozitelor de cereale și semințe oleaginoase

- |                            |  |
|----------------------------|--|
| 1. Petre Daea              | — președinte, secretar de stat în Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor;  |
| 2. Dan Anghel              | — vicepreședinte, director general al Societății Comerciale „Comcereal” — S.A. Alexandria;   |
| 3. Vasile Băcilă           | — membru, director general — Direcția generală de implementare, reglementare și de management al resurselor biotehnologice din cadrul Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor;  |
| 4. Ilie Otobacu            | — membru, director — Direcția de producție vegetală din cadrul Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor;   |
| 5. Dănuț Viorel Diaconescu | — membru, șef serviciu — Serviciul tehnic pentru licențierea depozitelor, emiterea și gestionarea certificatelor de depozit și constituirea Fondului de garantare din cadrul Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor; |
| 6. Nicolae Baci            | — membru, consilier juridic — Direcția juridică din cadrul Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor;   |
| 7. Maria Groza             | — membru, economist — Direcția generală de patrimoniu public și de gestiune a mijloacelor financiare din cadrul Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor;  |
| 8. Mariana Gheorghe        | — membru, inginer — Direcția de producție vegetală din cadrul Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor;  |
| 9. Constantin Baci         | — membru, director — Direcția de industrie alimentară, standarde, mărci și licențe din cadrul Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor;  |
| 10. Marin Durac            | — membru, director general adjunct — Agenția Domeniilor Statului;  |
| 11. Ion Scurteli           | — membru, președinte — Asociația Patronală a Angroșiștilor de Cereale din România;   |
| 12. Aurel Rizea            | — membru, depozitar;   |
| 13. Petre Dumitru          | — membru, președinte — Asociația Română a Comercianților de Produse Agricole;  |
| 14. Vasile Duță            | — membru, consilier — Societatea Comercială „Interagro” — S.A. — depozitar;  |
| 15. Ana Maria Carabogdan   | — membru, director general — Societatea Comercială „Britania” — S.A. — depozitar.  |

## ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

## NORME

## privind instrumentele financiare derivate

Având în vedere dispozițiile art. 24 lit. f), art. 38 alin. 1 și ale art. 45 lit. g) din Legea bancară nr. 58/1998, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 26 alin. (1) și (2) lit. a) din Legea nr. 101/1998 privind Statutul Băncii Naționale a României, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 50 din Legea nr. 101/1998 privind Statutul Băncii Naționale a României, cu modificările și completările ulterioare,

**Banca Națională a României** emite prezentele norme.

## CAPITOLUL I

## Dispoziții generale

Art. 1. — Prezentele norme reglementează tipurile de operațiuni cu instrumente financiare derivate, care pot fi efectuate de băncile persoane juridice române, precum și de sucursalele din România ale băncilor persoane juridice străine, denumite în continuare *bănci*, precum și condițiile de efectuare a acestora.

Art. 2. — În înțelesul prezentelor norme, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) *instrumente financiare derivate* — instrumente a căror valoare depinde de evoluția unuia sau a mai multor elemente suport, cum sunt: rata dobânzii, cursul de schimb, indicii bursieri, valoarea acțiunilor și obligațiilor etc. În contextul prezentelor norme elementele suport sunt rata dobânzii și cursul de schimb;

b) *swap pe rata dobânzii* — contract prin care părțile acceptă să schimbe la momente viitoare în timp fluxuri de dobândă stabilite pe baza unei sume noționale (principal).

Suma noțională (principalul pe baza căruia se calculează dobânzile) nu se schimbă, ci are loc numai decontarea periodică (schimb de dobânzi) a diferenței dintre fluxurile de dobânzi;

c) *contract „futures“* — contract ce se tranzacționează pe piața organizată și prin care se cumpără/vinde la o dată viitoare o sumă în devize/activ financiar la un curs de schimb/preț stabilit în momentul încheierii contractului;

d) *contract „forward rate agreements“ (FRA)* — contract prin care două părți convin asupra ratei dobânzii ce urmează să fie plătită în viitor pentru o sumă noțională (principal) și pentru o perioadă determinată. La scadența contractului părțile decontează diferența dintre dobânda stabilită prin contract și dobânda practică în acel moment pe piață. Suma reprezentând principalul nu se schimbă în nici un moment;

e) *piețe organizate* — piețe pe care se negociază instrumentele financiare derivate și care îndeplinesc concomitent următoarele condiții:

1. există o casă de compensație care contribuie la lichiditatea pieței și asigură decontarea operațiunilor;

2. pozițiile ferme menținute de operatori sunt ajustate zilnic prin plata/incasarea diferențelor (apeluri de marjă);

3. operatorii trebuie să constituie un depozit de garanție în scopul acoperirii oricărui eventual incident.

O piață organizată este considerată lichidă dacă respectiva piață își are reședința într-una dintre țările menționate în anexa care face parte integrantă din prezentele norme;

f) *piețe asimilate piețelor organizate* — piețe la buna înțelegere de instrumente financiare derivate, care nu îndeplinesc condițiile pentru a fi încadrate în categoria piețelor organizate, dar a căror lichiditate este considerată ca asigurată în special prin prezența pe aceste piețe a formatorilor de piață.

Operațiunile cu instrumente financiare derivate sunt considerate ca fiind realizate pe piețele asimilate piețelor organizate, dacă:

1. există pentru fiecare instrument financiar derivat cotații permanente pentru elementul suport, cu valori maxime și minime acceptate de piață;

2. numărul de operațiuni tranzacționate asigură lichiditatea pieței;

g) *piețe la buna înțelegere* — piețe pe care se negociază instrumentele financiare derivate și care nu îndeplinesc condițiile pentru a fi încadrate în categoria piețelor organizate și piețelor asimilate piețelor organizate;

h) *portofoliu omogen* — portofoliul de elemente bilanțiere sau angajamente din afara bilanțului, care îndeplinește următoarele cerințe minimale: elementele componente sunt exprimate în aceeași deviză; durata reziduală a acestora nu diferă cu mai mult de o lună și, după caz, ratele de dobândă ce stau la baza elementelor componente sunt de aceeași natură;

i) *operațiuni de „microacoperire“* — operațiunile cu instrumente financiare derivate, care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

1. au drept scop și efect reducerea riscului de rată a dobânzii și/sau a riscului cursului de schimb prin realizarea unei tranzacții care să asigure o corelație de sens contrar între variațiile de valoare ale elementului de acoperit și cele ale instrumentului/portofoliului de instrumente financiare derivate;

2. o operațiune de microacoperire se referă la un singur element de acoperit sau un portofoliu omogen de elemente de acoperit și un singur instrument financiar derivat sau un portofoliu omogen de instrumente financiare derivate;

3. elementul de acoperit poate fi un element de activ, de pasiv, un angajament din afara bilanțului, cu excepția altui instrument financiar derivat sau o operațiune viitoare a cărei realizare este certă. În categoria operațiunilor viitoare a căror realizare este certă se includ operațiunile neformalizate încă pentru care există aprobarea conducerii băncii și, după caz, a autorității de supraveghere competente pentru respectiva operațiune.

Elementul acoperit și instrumentul/portofoliul de instrumente financiare derivate trebuie să fie exprimate în aceeași deviză (cu excepția swap-ului de devize), maturitatea instrumentului financiar derivat să nu depășească maturitatea elementului acoperit și valoarea noționalului să nu depășească valoarea elementului acoperit;

j) *operațiuni „poziții deschise izolate“* — categorie de operațiuni în care băncile nu pot justifica o strategie specifică de microacoperire și care le permite acestora să beneficieze, dacă este cazul, de pe urma evoluției ratei dobânzii/cursului de schimb;

k) *formator de piață* — banca autorizată de Banca Națională a României care acționează în nume propriu, asumându-și riscuri suplimentare prin inițierea de poziții deschise izolate pe piețe asimilate celor organizate și care îndeplinește simultan următoarele cerințe:

1. dispune de capital social și de fonduri proprii sau, după caz, de capital de dotare, dublu față de cerințele minime prevăzute în Normele Băncii Naționale a României privind capitalul minim al băncilor și al sucursalelor băncilor străine;

2. oferă, în mod continuu, simultan, cotații ferme de cumpărare și de vânzare, cu valori minime și maxime acceptate de piață;

3. nu este supusă nici unei interdicții a Băncii Naționale a României privind obiectul său de activitate.

l) *expunerea totală a băncii din operațiunile cu instrumente financiare derivate* — nivelul maxim al riscului din operațiunile cu instrumente financiare derivate, calculat după metode prevăzute în reglementările proprii;

m) *expunere individuală din operațiuni cu instrumente financiare derivate* — nivelul maxim al riscului din operațiuni cu instrumente financiare derivate, stabilit pe fiecare operator după metode prevăzute în reglementările proprii;

n) pentru termenii *forward pe cursul de schimb* și *swap pe devize* se vor avea în vedere semnificațiile prevăzute pentru operațiuni de schimb la termen, respectiv pentru swap-ul de trezorerie și swap-ul financiar de devize, prevăzute la pct. 164 și, respectiv, pct. 182 și 183 din Planul de conturi pentru societățile bancare și normele metodologice de utilizare a acestuia, aprobate prin Ordinul ministrului de stat, ministrului finanțelor, și al guvernatorului Băncii Naționale a României nr. 1.418/344/1997, cu modificările și completările ulterioare.

## CAPITOLUL II

### Cerințe prudentiale

Art. 3. — Băncile pot efectua operațiuni în cont propriu și în contul clienților doar cu următoarele instrumente financiare derivate: futures pe cursul de schimb, futures pe rata dobânzii, forward pe cursul de schimb, forward rate agreements, swap pe devize și swap pe rata dobânzii.

Art. 4. — Băncile pot efectua operațiuni cu instrumentele financiare derivate enumerate la art. 3, în cont propriu și în contul clienților, pe piețe organizate, pe piețe asimilate celor organizate și pe piețe la buna înțelegere.

Art. 5. — (1) Băncile vor folosi instrumentele financiare derivate prevăzute la art. 3 în operațiuni de microacoperire.

(2) Băncile pot iniția poziții deschise izolate cu instrumentele financiare derivate prevăzute la art. 3 doar dacă au calitatea de formator de piață pentru respectivele instrumente financiare derivate.

(3) Băncile având calitatea de formator de piață pentru un anumit instrument financiar derivat pot efectua operațiuni de microacoperire pentru acestea.

(4) Băncile care au calitatea de formator de piață pot iniția poziții deschise izolate cu instrumente financiare derivate și pe piețe organizate.

Art. 6. — Pe parcursul duratei de viață reziduale a instrumentului financiar derivat se va proceda la declasarea acestuia din categoria operațiunilor de microacoperire în poziții deschise izolate în următoarele situații:

- a) dispariția elementului acoperit în situații independente de voința băncii;
- b) nerealizarea unei operațiuni viitoare considerate inițial certă.

### CAPITOLUL III

#### Condiții privind efectuarea de către bănci a operațiunilor cu instrumente financiare derivate

Art. 7. — (1) Băncile vor putea solicita completarea obiectului de activitate cu tranzacții în cont propriu și în contul clienților cu instrumente financiare derivate după o perioadă de cel puțin 6 luni de la începerea activității.

(2) Băncile care solicită completarea obiectului de activitate trebuie să îndeplinească cumulativ cel puțin următoarele cerințe:

a) să aibă structuri organizatorice proprii acestei activități, stabilite cu respectarea principiului delimitării responsabilităților între personalul implicat în angajarea operațiunilor cu instrumente financiare derivate, personalul responsabil cu gestionarea riscului, personalul responsabil cu efectuarea plăților aferente și cel desemnat să înregistreze aceste operațiuni în contabilitate;

b) să dispună de personal calificat pentru tranzacționarea, gestionarea și controlul operațiunilor cu instrumente financiare derivate;

c) să aibă reglementări proprii privind modul de desfășurare a operațiunilor cu instrumente financiare derivate;

d) să aibă proceduri privind controlul intern al operațiunilor cu instrumente financiare derivate.

(3) Băncile vor putea solicita Direcției supraveghere din cadrul Băncii Naționale a României autorizarea în calitate de formator de piață, dacă la momentul cererii îndeplinesc cumulativ cerințele prevăzute la art. 2 lit. k) pct. 1 și 3.

Art. 8 — La solicitarea completării obiectului de activitate, pe lângă documentele prevăzute la art. 8 din Normele Băncii Naționale a României nr. 3/1999 privind modificările în situația băncilor, cu modificările ulterioare, băncile vor prezenta:

a) reglementările proprii privind modul de desfășurare a operațiunilor cu instrumente financiare derivate;

b) procedurile privind controlul intern al operațiunilor cu instrumente financiare derivate;

c) cerințele minime impuse pentru angajarea personalului implicat în tranzacționarea, gestionarea și controlul operațiunilor cu instrumente financiare derivate.

Art. 9. — (1) În cazul băncilor persoane juridice române reglementările proprii și procedurile prevăzute la art. 8 trebuie aprobate de consiliul de administrație.

(2) În cazul sucursalelor băncilor străine reglementările proprii și procedurile prevăzute la art. 8 trebuie aprobate de conducerea sucursalei în limitele de competență stabilite de conducerea respectivei bănci străine.

Art. 10. — În vederea aprobării solicitării de completare a obiectului de activitate, Direcția supraveghere va putea

efectua inspecții la sediul băncii pentru verificarea îndeplinirii cumulative a cerințelor prevăzute la art. 7 alin. (2).

Art. 11. — (1) Băncile autorizate să desfășoare operațiuni în cont propriu și în contul clienților cu instrumente financiare derivate au obligația să stabilească expunerea totală a băncii și expunerea individuală din operațiunile cu instrumente financiare derivate.

(2) Nivelul expunerii totale și individuale prevăzute la alin. (1) va fi aprobat în aceeași manieră enunțată la art. 9 alin. (1) și (2), după caz.

(3) Băncile vor urmări în permanență încadrarea în nivelul aprobat al expunerii totale și individuale prevăzute la alin. (1).

### CAPITOLUL IV

#### Dispoziții finale

Art. 12. — Băncile ce efectuează la momentul intrării în vigoare a prezentelor norme operațiuni în cont propriu sau în contul clienților cu forward pe cursul de schimb și/sau swap pe devize vor trebui ca în decurs de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentelor norme să dispună toate măsurile necesare pentru a îndeplini cerințele prevăzute în acestea.

Art. 13. — Decizia băncii privind inițierea unei operațiuni cu instrumente financiare derivate se va lua pe baza unei documentații care va cuprinde, după caz, cel puțin:

1. identificarea elementului/portofoliului omogen de elemente de acoperit și a instrumentului/portofoliului omogen de instrumente financiare derivate utilizate în scopul acoperirii;

2. cerințele de identificare vor avea în vedere cel puțin natura, valoarea, maturitatea și deviza de exprimare a elementului/portofoliului omogen de elemente de acoperit și, respectiv, a instrumentului/portofoliului omogen de instrumente financiare derivate;

3. natura riscului care se urmărește să fie acoperit.

Art. 14. — (1) Formatorul de piață care nu mai îndeplinește concomitent criteriile stabilite la art. 2 lit. k) nu va mai putea iniția decât operațiuni de microacoperire în scopul reducerii riscului aferent instrumentelor financiare derivate deținute.

(2) Băncii aflate în situația prezentată la alin. (1) i se aplică în mod corespunzător prevederile alin. (4).

(3) În situația în care Banca Națională a României va constata că o bancă a procedat la înregistrarea eronată a operațiunilor cu instrumente financiare derivate în operațiuni de microacoperire, în timp ce caracterul acestora corespunde pozițiilor deschise izolate, aceasta va interzice băncii în cauză efectuarea de operațiuni cu instrumente financiare derivate.

(4) În situația în care o bancă solicită Direcției supraveghere retragerea calității de formator de piață pentru un anumit instrument financiar derivat, aceasta nu va mai putea solicita reautorizarea în calitatea de formator de piață, pentru instrumentul financiar derivat în cauză, pe o perioadă de 6 luni din momentul în care a solicitat retragerea.

Art. 15. — Nerespectarea prezentelor norme atrage aplicarea sancțiunilor și/sau a măsurilor prevăzute la art. 69 și, respectiv, la art. 70 din Legea nr. 58/1998, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 16. — Prezenta normă intră în vigoare în prima zi a lunii următoare publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României,  
**Mugur Constantin Isărescu**

## ȚĂRI CU PIEȚE ORGANIZATE LICHIDE

O piață organizată este lichidă dacă respectiva piață își are reședința în una dintre următoarele țării membre OCDE:

1. Australia
2. Austria
3. Belgia
4. Canada
5. Coreea
6. Danemarca
7. Elveția
8. Finlanda
9. Franța
10. Germania
11. Grecia
12. Islanda
13. Irlanda
14. Italia

15. Japonia
16. Luxemburg
17. Marea Britanie
18. Mexic
19. Noua Zeelandă
20. Norvegia
21. Olanda
22. Polonia
23. Portugalia
24. Republica Cehă
25. Republica Slovacă
26. Spania
27. Suedia
28. Statele Unite ale Americii
29. Ungaria.

## BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

## N O R M E

**pentru completarea Normelor Băncii Naționale a României nr. 8/1999  
privind limitarea riscului de credit al băncilor**

Având în vedere dispozițiile art. 26 alin. (1) și (2) lit. a) din Legea nr. 101/1998 privind Statutul Băncii Naționale a României, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 38 alin. 1 și 2, ale art. 45 lit. a)–c), ale art. 47 și 50 din Legea bancară nr. 58/1998, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 50 din Legea nr. 101/1998 privind Statutul Băncii Naționale a României, cu modificările și completările ulterioare,

**Banca Națională a României** emite prezentele norme.

**Art. I.** — Normele Băncii Naționale a României nr. 8/1999 privind limitarea riscului de credit al băncilor, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 245 din 1 iunie 1999, modificate prin Circulara Băncii Naționale a României nr. 5/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 130 din 15 martie 2001, se completează după cum urmează:

**1. La articolul 1, după alineatul 1 se introduc două alineate cu următorul cuprins:**

„Pentru termenii și expresiile următoare: instrumente financiare derivate, futures pe cursul de schimb, futures pe rata dobânzii, forward rate agreements, swap pe rata dobânzii, noțional, piețe organizate, piețe la buna înțelegere se vor avea în vedere semnificațiile prevăzute de Normele Băncii Naționale a României nr. 10/2002 privind instrumentele financiare derivate.

Pentru termenii forward pe cursul de schimb și swap pe devaliză se vor avea în vedere semnificațiile prevăzute pentru operațiuni de schimb la termen, respectiv pentru swap-ul de trezorerie și swap-ul financiar de devaliză, prevăzute la pct. 164 și, respectiv, pct. 182 și 183 din Planul de conturi pentru societățile bancare și normele metodologice de utilizare a acestuia, aprobate prin Ordinul ministrului de stat, ministrul finanțelor, și al guvernatorului Băncii Naționale a României nr. 1.418/344/1997, cu modificările și completările ulterioare.”

**2. La articolul 1, după litera s) se introduc literele t)–x) cu următorul cuprins:**

„t) *costul de înlocuire a instrumentelor financiare derivate* — prețul de piață al contractelor cu valoare pozitivă (diferența favorabilă dintre fluxurile ce se vor schimba între părți);

u) *expunerea potențială viitoare a instrumentelor financiare derivate la riscul de credit* — valoarea obținută prin ponderarea sumei noționalului (principal) cu coeficienții prezentați în tabelul II<sup>1</sup> din anexa nr. 2;

v) *rata dobânzii de referință* — rata spot a dobânzii inter-bancare pentru depozitele plasate, stabilită în funcție de moneda în care este denominat contractul, respectiv EURIBOR pentru EUR, LIBOR pentru USD etc.; pentru contractele denominate în monedă națională rata dobânzii de referință este media aritmetică simplă între BUBID și BUBOR;

x) *fluxuri nete viitoare* — diferența dintre sumele de plătit și sumele de încasat, denominate în aceeași monedă, calculate pentru durata de viață reziduală a instrumentelor financiare derivate respective.”

**3. La articolul 3, litera g) va avea următorul cuprins:**

„g) elementele în afara bilanțului vor fi grupate pe entități de risc, precum și pe categorii de risc de transformare în credit, potrivit criteriilor de încadrare prezentate în anexa nr. 1b), după care vor fi considerate elemente de bilanț, vor fi încadrate în categorii de risc de credit, potrivit criteriilor prezentate în anexa nr. 1a), și li se vor aplica în mod corespunzător prevederile lit. b), c) și d).

La încadrarea în categorii de risc de credit instrumentele financiare derivate cu grad de risc de credit de 100%, stabilit în funcție de calitatea contrapartidei, vor fi ponderate cu un grad de risc de credit de 50%.

În cazul titlurilor vândute cu posibilitate de răscumpărare, pentru care opțiunea de răscumpărare a fost ferm exprimată, entitatea de risc va fi emitentul acestor

titluri, iar gradul de risc de credit va fi cel aferent emiten-  
tului respectiv.

Instrumentele financiare derivate vor fi luate în calculul  
expunerii nete din elemente în afara bilanțului la valoarea  
obținută prin însumarea costului de înlocuire a respectivelor  
instrumente financiare derivate, cu expunerea potențială  
viitoare a acestora la riscul de credit.

În cazul instrumentelor financiare derivate tranzacționate  
pe piețe la buna înțelegere, prețul de piață se determină  
prin actualizarea fluxurilor nete viitoare folosind rata  
dobânzii de referință valabilă la data pentru care se face  
actualizarea. În cazul swap-ului pe devize tranzacționat pe  
piețele la buna înțelegere se va proceda la actualizarea

fluxurilor nete viitoare aferente fiecărei monede specificate  
în contract, utilizând ratele dobânzii de referință cores-  
punzătoare acestor monede. Fluxurile nete viitoare în  
devize vor fi exprimate în moneda de denominare a ele-  
mentului de activ acoperit, în determinarea acestora uti-  
lizându-se cursul de schimb de referință publicat zilnic de  
Banca Națională a României.

Pentru contractele ce presupun schimburi multiple ale  
sumeii noționalului (principalului) coeficienții prezentați în  
tabelul II<sup>1</sup> din anexa nr. 2 vor fi multiplicați cu numărul  
plăților rămase până la scadența contractului."

**4. La anexa nr. 1 a) după rândul 14 se introduce rândul  
14<sup>1</sup> cu următorul cuprins:**

„Gradul de risc de credit	Elemente luate în calcul
20%	14 <sup>1</sup> . Elemente de activ reprezentând creanțe asupra caselor de compensație aferente piețelor organizate"

**5. La anexa nr. 1b) după rândul 5 se introduce rândul 5<sup>1</sup> cu următorul conținut:**

„Gradul de risc de transformare în credit	Elemente în afara bilanțului
100%	5 <sup>1</sup> . Instrumente financiare derivate"

**6. La anexa nr. 2 după rândul „Angajamente îndoielnice“ din tabelul II „Structura elementelor  
în afara bilanțului“ se introduce rândul „Instrumente financiare derivate“ cu următorul cuprins:**

„II. Structura elementelor în afara bilanțului

Elemente în afara bilanțului	Cod poziție	Echivalent credit 0%				Echivalent credit 50%				Echivalent credit 100%				Expunere netă din elemente în afara bilanțului col. 13*
		Sume aferente gradului de risc de credit 0%	Sume aferente gradului de risc de credit 20%	Sume aferente gradului de risc de credit 50%	Sume aferente gradului de risc de credit 100%	Sume aferente gradului de risc de credit 0%	Sume aferente gradului de risc de credit 20%	Sume aferente gradului de risc de credit 50%	Sume aferente gradului de risc de credit 100%	Sume aferente gradului de risc de credit 0%	Sume aferente gradului de risc de credit 20%	Sume aferente gradului de risc de credit 50%	Sume aferente gradului de risc de credit 100%	
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13"
Instrumente financiare derivate	X													

**7. La anexa nr. 2 după tabelul II se introduce tabelul II<sup>1</sup> „Coeficienții pentru determinarea expu-  
nerii potențiale viitoare a instrumentelor financiare derivate la riscul de credit“ cu următorul cuprins:**

„II<sup>1</sup>. Coeficienții pentru determinarea expunerii potențiale viitoare a instrumentelor financiare  
derivate la riscul de credit

Maturitate	Contracte pe rata dobânzii (futures, swap și FRA)	Contracte pe cursul de schimb (forward, futures și swap pe devize)
Până la 1 lună	0.6%	1.6%
Între 1—3 luni	1.1%	2.1%
Între 3—6 luni	1.5%	2.5%
Între 6—12 luni	2.2%	3.2%
Pentru fiecare an adițional	1.0%	2.0%"

Art. II. — Prezenta normă va intra în vigoare în prima zi a lunii următoare publicării ei în  
Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României,  
**Mugur Constantin Isărescu**

București, 1 iulie 2002.  
Nr. 11.

**EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR**

Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, str. Izvor nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,  
cont nr. 2511.1-12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea“ București  
și nr. 5069427282 Trezoreria sector 5, București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,  
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,  
E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro